

Lieta C-752/22

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2022. gada 9. decembris

Iesniedzējtiesa:

Korkein hallinto-oikeus (Augstākā administratīvā tiesa; Somija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 2. decembris

Apelācijas sūdzības iesniedzējs:

EP

Otrs lietas dalībnieks:

Maahanmuuttovirasto (Imigrācijas birojs)

KORKEIN HALLINTO–OIKEUS starplēmums [..]

[..]

Tiesvedības priekšmets

Lūgums Eiropas Savienības Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 267. pantam

[..]

Tiesvedības priekšmets un lietas galvenie fakti

- 1 Apelācijas sūdzības iesniedzējam ir Krievijas Federācijas pilsonība un viņš ir uzrādījis Krievijas Federācijas pasi, kas ir derīga līdz 2024. gada 26. decembrim. Apelācijas sūdzības iesniedzējam ir Igaunijas izsniegta ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja laikposmam no 2019. gada 12. jūlija līdz 2024. gada 12. jūlijam.

2. Apelācijas sūdzības iesniedzējs jau 2017. gada 9. februārī tika izraidīts no Somijas uz Igauniju. Toreiz viņam tika noteikts divu gadu ieceļošanas aizliegums Somijā laikposmam no 2017. gada 8. februāra līdz 2019. gada 7. februārim. Pēc tam apelācijas sūdzības iesniedzējs atkārtoti tika izraidīts no Somijas uz Igauniju 2017. gada 16. martā un vēlreiz 2018. gada 26. novembrī; šajā saistībā viņam tika noteikts ieceļošanas aizliegums Somijā uz diviem gadiem laikposmam no 2018. gada 27. novembra līdz 2020. gada 27. novembrim. Pirms šeit aplūkotā gadījuma apelācijas sūdzības iesniedzējs 2019. gada 8. jūlijā vēl vienu reizi tika izraidīts no Somijas uz Igauniju un viņam tika noteikts četru gadu ieceļošanas aizliegums Somijā laikposmam no 2019. gada 8. jūlija līdz 2023. gada 8. jūlijam. 2019. gada 16. novembrī apelācijas sūdzības iesniedzējs atkal tika sastapts Somijā.
3. Somijā apelācijas sūdzības iesniedzējam tika piespriests naudas sods par diviem pārkāpumiem saskaņā ar Ārvalstnieku likumu, 80 dienu nosacīts brīvības atņemšanas sods par transportlīdzekļa vadīšanu stiprā alkohola reibumā un transportlīdzekļa vadīšanu bez vadītāja apliecības, kā arī naudas sods par ieceļošanas aizlieguma pārkāpšanu. Apelācijas sūdzības iesniedzējs tika turēts aizdomās arī par zādzību atbildību pastipriņošos apstākļos, ieceļošanas aizlieguma pārkāpšanu, viltošanu, nepatiesa vārda norādīšanu divos gadījumos, braukšanu bez vadītāja apliecības divos gadījumos un braukšanu stiprā alkohola reibumā.
4. 2019. gada 18. novembrī notikušajā uzklaušanās, kas attiecās uz šeit aplūkoto izraidīšanu, apelācijas sūdzības iesniedzējs paziņoja, ka viņš atsakās no izraidīšanas uz Krievijas Federāciju. Turpretī viņš neiebilda pret izraidīšanu uz savu dzīvesvietas valsti Igauniju. Apelācijas sūdzības iesniedzējs ir norādījis, ka viņš īslaicīgi dzīvo Somijā, kā arī Somijā strādā divos uzņēmumos. Saskaņā ar apelācijas sūdzības iesniedzēja teikto viņam nav citas saiknes ar Somiju. Apelācijas sūdzības iesniedzējs ir norādījis, ka viņa nepilngadīgais bērns dzīvo kopā ar viņa bijušo dzīvesbiedri Igaunijā.
5. Ar attiecīgo 2019. gada 19. novembra lēmumu *Maahanmuuttovirasto* izraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēju uz viņa izcelsmes valsti – Krievijas Federāciju, tostarp pamatojoties uz to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs rada apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai un drošībai. Imigrācijas birojs apelācijas sūdzības iesniedzējam noteica aizliegumu ieceļot Šengenas zonā uz četriem gadiem, skaitot no dienas, kad viņš izceļo no Šengenas zonas. Saskaņā ar Imigrācijas biroja lēmumu apelācijas sūdzības iesniedzējs nav iesniedzis pierādījumus par savām ģimenes saitēm Igaunijā. Viņam nav arī uzturēšanās atļaujas, kas viņam dotu tiesības strādāt Somijā.
6. Tajā pašā dienā Imigrācijas birojs uzsāka konsultācijas ar Igauniju par iespējamu uzturēšanās atļaujas anulēšanu. 2019. gada 9. decembrī Igaunija paziņoja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja uzturēšanās atļauja netiks anulēta. 2019. gada 9. decembrī Imigrācijas birojs grozīja apelācijas sūdzības iesniedzēja ieceļošanas aizliegumutā, ka tas attiecas uz Somiju. 2020. gada 24. martā apelācijas sūdzības iesniedzējs tika izraidīts uz Krievijas Federāciju. Tad viņš 2020. gada 8. augustā

un 2020. gada 16. novembrī tika izraidīts uz Igauniju pēc tam, kad viņš atkal bija ieceļojis Somijā.

- 7 *Helsingin hallinto-oikeus* (Helsinku administratīvā tiesa) ar apstrīdēto lēmumu noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēja sūdzību par Imigrācijas biroja 2019. gada 19. novembra lēmumu.
- 8 Apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdza *Korkein hallinto-oikeus* atzīt apelācijas sūdzību par pieļaujamu un savā sūdzībā lūdza atcelt *Hallinto-oikeus* lēmumu un nodot lietu atpakaļ Imigrācijas birojam atkārtotai izskatīšanai.

Lietas dalībnieku galvenie argumenti

- 9 Savā sūdzībā *Korkein hallinto-oikeus* apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka viņš iepriekš trīs reizes ir ticis izraidīts no Somijas uz Igauniju, kur viņš ir dzīvojis gandrīz visu savu mūžu un kur viņam bija piešķirta ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja. Viņam Igaunijā esot dzīvesbiedre, nepilngadīgs bērns un darba vieta. Viņa izraidīšana uz valsti, kuras valstspiederība viņam ir, proti, Krievijas Federāciju, un aizliegums ieceļot visā Šengenas zonā esot ietekmējuši viņa pieminēto saikni ar Igauniju. Viņam neesot nekādas saiknes ar valsti, kuras valstspiederība viņam ir. Apelācijas sūdzības iesniedzējs esot atteicies no izraidīšanas uz valsti, kuras valstspiederība viņam ir, un no ieceļošanas aizlieguma noteikšanas attiecībā uz visu Šengenas zonu. Viņam noteiktais ieceļošanas aizliegums attiecībā uz visu Šengenas zonu esot liedzis viņam atgriezties Igaunijā. Imigrācijas biroja lēmums jau sākotnēji esot bijis kļūdains. Šī kļūda neesot tikusi novērsta, Imigrācijas birojam 2019. gada 9. decembrī grozot ieceļošanas aizliegumu tā, ka tas attiecās uz Somiju.
- 10 Imigrācijas birojs *Korkein hallinto-oikeus* norādīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja saikne ar Igauniju, par kuru viņš dažādos procesa posmos bija sniedzis pretrunīgu informāciju, netika izvērtēta, pamatojoties uz direktīvu par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (2003/109/EK), jo šī direktīva šajā lietā netika piemērota. Saskaņā ar direktīvas 3. pantu minētā direktīva attiecas uz trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi dzīvo dalībvalsts teritorijā. Direktīvā neesot atsevišķi definēta likumīga uzturēšanās. Ja trešās valsts pilsoņa uzturēšanās Somijā esot nelikumīga šīs direktīvas izpratnē, tad šādas personas atgriešanai piemēro direktīvu par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (2008/115/EK, Atgriešanas direktīva). Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzturēšanās Somijā nevarot uzskatīt par likumīgu, jo brīdī, kad viņš ieceļoja Somijā, uz viņu attiecās ieceļošanas aizliegums. Apelācijas sūdzības iesniedzējs esot apzinājies, ka viņa uzturēšanās Somijā ir nelikumīga un ka viņš neatbilst ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējs neesot iesniedzis pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai Somijā pēc tam, kad viņš ieradās Somijā ar citas dalībvalsts izsniegtu ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauju.

- 11 Imigrācijas birojs uzskata, ka saskaņā ar direktīvas par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir pastāvīgie iedzīvotāji, 22. panta 3. punktu otrā dalībvalsts, šajā gadījumā Somija, var pieņemt lēmumu izraidīt trešās valsts pilsoni no Savienības teritorijas, tikai pamatojoties uz nopietniem apsvērumiem saskaņā ar 12. pantu un ievērojot tajā noteiktās garantijas. Valdības likumprojektā par direktīvas transponēšanu (HE 94/2006 vp) esot noteikts, ka Ārvalstnieku likuma 149. panta 1. punktā minētais izraidīšanas pamats ir piemērojams pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kuri ir devušies uz Somiju, bet kuri Somijā vēl nav saņēmuši pastāvīgās uzturēšanās atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem. 149. panta 4. punkts, kas tika iekļauts Ārvalstnieku likumā, pamatojoties uz direktīvu, attiecoties tikai uz to ārvalstnieku izraidīšanu, kuriem Somija ir izsniegusi pastāvīgās uzturēšanās atļauju. Arī likuma sagatavošanas darbos nav komentāru par tāda trešo valstu valstspiederīgā izraidīšanu, kurš ir citas dalībvalsts pastāvīgais iedzīvotājs. Imigrācijas birojs uzskata, ka, transponējot direktīvu valsts tiesību aktos, nav pietiekami ņemta vērā pastāvīgo iedzīvotāju izraidīšana, un tādējādi Ārvalstnieku likums joprojām ir interpretējams neviennozīmīgi.
- 12 Turklāt Imigrācijas birojs ir norādījis, ka saskaņā ar Atgriešanas direktīvu atgriešana tiek veikta uz izcelsmes valsti vai citu trešo valsti. Attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo, kurš dalībvalstī uzturas nelikumīgi un kuram ir citas dalībvalsts izsniegta uzturēšanās atļauja, atgriešanas lēmums tiek pieņemts gadījumā, ja persona nepilda pienākumu doties uz tās dalībvalsts teritoriju, kura ir izsniegusi uzturēšanās atļauju, vai ja trešo valstu valstspiederīgā nekavējoša izceļošana ir nepieciešama sabiedriskās kārtības un valsts drošības apsvērumu dēļ. Tā kā sūdzības iesniedzējs bija apdraudējis sabiedrisko kārtību un drošību, attiecībā uz viņu bija jāpieņem atgriešanas lēmums. Atgriešanas lēmums varot tikt pieņemts tikai attiecībā uz trešo valsti, nevis citu dalībvalsti.

Valsts tiesības

- 13 Saskaņā ar Ārvalstnieku likuma (301/2004)¹ 11. panta (121/2018) 1. punktu priekšnosacījums ārvalstnieka ieceļošanai tostarp ir tas, ka uz viņu neattiecas ieceļošanas aizliegums saskaņā ar 1. punkta 4. apakšpunktu un nav uzskatāms, ka viņš radītu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai un drošībai, pamatojoties uz 1. punkta 5. apakšpunktu.
- 14 Saskaņā ar Ārvalstnieku likuma 148. panta 1. punktu ārvalstnieku var izraidīt tostarp tad, ja saskaņā ar minētā punkta 1. apakšpunktu (1214/2013) viņš neatbilst ieceļošanas nosacījumiem, kas noteikti šī paša likuma 11. panta 1. punktā, vai ja saskaņā ar 8. apakšpunktu viņam piespriests brīvības atņemšanas sods vai cits pamatots iemesls pamato aizdomas, ka viņš izdarīs noziedzīgu nodarījumu, par ko Somijā soda ar brīvības atņemšanu, vai ka viņš atkārtoti izdarīs noziedzīgus nodarījumus.

¹ [..]

- 15 Saskaņā ar Ārvalstnieku likuma 148. panta 2. punktu ārvalstnieku, kurš iecerojis bez uzturēšanās atļaujas, var izraidīt arī tad, ja tam, lai viņš uzturētos Somijā, būtu nepieciešama vīza vai uzturēšanās atļauja, bet tā nav pieprasīta vai piešķirta.
- 16 Saskaņā ar Ārvalstnieku likuma 149. panta (565/2019) 4. punktu ārvalstnieku, kuram Somijā ir piešķirta ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja, var izraidīt tikai tad, ja viņš rada tūlītēju un pietiekami nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai sabiedriskajai drošībai.
- 17 Saskaņā ar Ārvalstnieku likuma 149.b pantu (1214/2013) trešo valstu valstspiederīgajam, kurš valstī uzturas nelikumīgi vai kura uzturēšanās atļaujas pieteikums ir noraidīts un kuram ir derīga citas Eiropas Savienības dalībvalsts izsniegta uzturēšanās atļauja vai cita atļauja, kas sniedz tam tiesības uzturēties, ir pienākums nekavējoties doties uz šīs citas dalībvalsts teritoriju. Ja trešo valstu valstspiederīgais nepilda šo pienākumu vai ja viņa tūlītēja izceļošana ir nepieciešama sabiedriskās kārtības vai drošības apsvērumu dēļ, tiek pieņemts lēmums par viņa izraidīšanu.
- 18 Saskaņā ar Ārvalstnieku likuma 146.a pantu (1214/2013) jēdziens “atgriešana” nozīmē izraidīšanas procesu, kura laikā trešo valstu valstspiederīgais, kuram ir atteikta izceļošana vai attiecībā uz kuru ir pieņemts lēmums par nekavējošu nogādāšanu līdz robežai vai izraidīšanu, vai nu brīvprātīgi izceļo, vai tiek izraidīts: 1) uz izcelsmes valsti; 2) uz tranzīvalsti saskaņā ar atpakaļuzņemšanas nolīgumu vai citu vienošanos starp Savienību vai Somiju un trešo valsti; vai 3) uz citu trešo valsti, uz kuru attiecīgais trešo valstu valstspiederīgais nolemj atgriezties brīvprātīgi vai kurā viņš tiek uzņemts.

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Padomes direktīva par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (2003/109/EK) (redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/51/ES (2011. gada 1[1]. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 2003/109/EK, iekļaujot tās darbības jomā starptautiskās aizsardzības saņēmējus)

- 19 Saskaņā ar 1. panta a) punktu direktīvas mērķis ir noteikt nosacījumus pastāvīgā iedzīvotāja statusa piešķiršanai un atsaukšanai, ko piešķir dalībvalsts attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kuri likumīgi dzīvo tās teritorijā, un ar to saistītajām tiesībām. Saskaņā ar šī panta b) punktu direktīvas mērķis ir noteikt uzturēšanās nosacījumus dalībvalstīs, kas nav dalībvalsts, kurā trešās valsts pilsonim piešķirts pastāvīgā iedzīvotāja statuss.
- 20 Saskaņā ar 2. panta c) punktu jēdziens “pirmā dalībvalsts” šajā direktīvā ir dalībvalsts, kas pirmo reizi piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu trešās valsts pilsonim. Saskaņā ar tā paša panta d) punktu jēdziens “otrā dalībvalsts” šajā direktīvā ir jebkura dalībvalsts, kas nav dalībvalsts, kura pirmo reizi piešķirusi

pastāvīgā iedzīvotāja statusu trešās valsts pilsonim, un kurā pastāvīgais iedzīvotājs izmanto savas uzturēšanās tiesības.

- 21 Saskaņā ar 3. panta 1. punktu direktīva attiecas uz trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi dzīvo dalībvalsts teritorijā.
- 22 Saskaņā ar direktīvas 12. panta 1. punktu dalībvalstis var pieņemt lēmumu izraidīt pastāvīgo iedzīvotāju tikai tad, ja viņš rada faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedriskajai kārtībai un sabiedrības drošībai.
- 23 Saskaņā ar direktīvas 12. panta 3. punktu pirms lēmuma pieņemšanas par pastāvīgā iedzīvotāja izraidīšanu dalībvalstis ņem vērā šādus faktorus:
  - a) uzturēšanās ilgumu to teritorijā;
  - b) attiecīgās personas vecumu;
  - c) sekas, kas rodas attiecīgajai personai un ģimenes locekļiem;
  - d) saikni ar mītnes valsti vai saiknes trūkumu ar izcelsmes valsti.
- 24 Saskaņā ar direktīvas 14. panta 1. punktu pastāvīgais iedzīvotājs var iegūt tiesības dzīvot citu dalībvalstu teritorijā, kas tai nav piešķirušas pastāvīgi dzīvojošas personas statusu, uz laika posmu, kas ilgāks par trīs mēnešiem, ja tiek izpildīti šajā nodaļā izklāstītie nosacījumi.
- 25 Saskaņā ar direktīvas 15. panta 1. punktu cik drīz vien iespējams un ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc ieceļošanas otrās dalībvalsts teritorijā pastāvīgais iedzīvotājs iesniedz šīs dalībvalsts kompetentajām iestādēm lūgumu par uzturēšanās atļauju.
- 26 Saskaņā ar direktīvas 22. panta 1. punktu, kamēr trešās valsts pilsonis nav saņēmis pastāvīgā iedzīvotāja statusu, otrā dalībvalsts var nolemt atsaukt uzturēšanās atļauju vai atteikties to atjaunot un likt attiecīgajai personai un tās ģimenes locekļiem saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām, ieskaitot izraidīšanas procedūras, atstāt tās teritoriju šādos gadījumos:
  - a) pamatojoties uz sabiedriskās kārtības vai sabiedrības drošības apsvērumiem, kā noteikts 17. pantā,
  - b) ja vairs netiek izpildīti 14., 15. un 16. pantā paredzētie nosacījumi;
  - c) ja trešās valsts pilsonis likumīgi nedzīvo attiecīgajā dalībvalstī.
- 27 Saskaņā ar direktīvas 22. panta 2. punktu, ja otrā dalībvalsts pieņem vienu no 1. punktā minētajiem pasākumiem, pirmā dalībvalsts nekavējoties bez formalitātēm uzņem atpakaļ pastāvīgo iedzīvotāju un viņa ģimenes locekļus. Otrā dalībvalsts paziņo pirmajai dalībvalstij par savu lēmumu.

28 Saskaņā ar direktīvas 22. panta 3. punktu, kamēr trešās valsts pilsonis nav saņēmis pastāvīgā iedzīvotāja statusu un neskarot atpakaļuzņemšanas pienākumu, kas minēts 2. punktā, otrā dalībvalsts var pieņemt lēmumu izraidīt trešās valsts pilsoni no Savienības teritorijas saskaņā ar 12. pantā minētajām garantijām, pamatojoties uz nopietniem sabiedriskās kārtības vai sabiedrības drošības apsvērumiem. Šādos gadījumos, pieņemot minēto lēmumu, otrā dalībvalsts konsultējas ar pirmo dalībvalsti. Ja otrā dalībvalsts pieņem lēmumu izraidīt attiecīgo trešās valsts pilsoni, tā veic visus vajadzīgos pasākumus, lai to efektīvi īstenotu. Šādos gadījumos otrā dalībvalsts sniedz pirmajai dalībvalstij pienācīgu informāciju par izraidīšanas lēmuma īstenošanu.

29 Saskaņā ar direktīvas 26. panta pirmo daļu dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai vēlākais no 2006. gada 23. janvāra izpildītu šīs direktīvas prasības.

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (2008/115/EK, Atgriešanas direktīva)

30 Saskaņā ar direktīvas 2. panta 1. punktu direktīva attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kas nelikumīgi uzturas dalībvalsts teritorijā.

31 Saskaņā ar direktīvas 3. panta 2. punktu jēdziens “nelikumīga uzturēšanās” šajā direktīvā ir tāda trešās valsts valstspiederīgā atrašanās dalībvalsts teritorijā, kurš neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem, kas noteikti Šengenas Robežu kodeksa 5. pantā, vai arī citiem ieceļošanas, uzturēšanās vai pastāvīgas uzturēšanās nosacījumiem šajā dalībvalstī.

32 Saskaņā ar direktīvas 3. panta 3. punktu jēdziens “atgriešana” šajā direktīvā ir, attiecīgai personai brīvprātīgi ievērojot atgriešanās pienākumu vai piespiedu kārtā, došanās atpakaļ uz personas izcelsmes valsti vai tranzīta valsti saskaņā ar Kopienas vai divpusējiem atpakaļuzņemšanas nolīgumiem vai citiem režīmiem, vai citu trešo valsti, kurā attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais brīvprātīgi nolemj atgriezties un kurā viņu uzņems.

33 Saskaņā ar direktīvas 3. panta 4. punktu jēdziens “atgriešanas lēmums” šajā direktīvā ir administratīvs vai tiesas lēmums vai akts, kurā norādīts vai konstatēts, ka trešās valsts valstspiederīgā uzturēšanās ir nelikumīga, un noteikts vai konstatēts atgriešanās pienākums.

34 Saskaņā ar direktīvas 6. panta 1. punktu, neskarot šā panta 2. līdz 5. punktā minētos izņēmumus, dalībvalstis pieņem atgriešanas lēmumu par ikvienu trešās valsts valstspiederīgo, kurš nelikumīgi uzturas to teritorijā. Saskaņā ar šī paša panta 2. punktu trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri nelikumīgi uzturas kādas dalībvalsts teritorijā un kuriem ir derīga citas dalībvalsts izsniegta uzturēšanās atļauja vai cita atļauja, kas sniedz tiem tiesības tur uzturēties, lūdz nekavējoties doties uz šīs dalībvalsts teritoriju. Ja minētais trešās valsts valstspiederīgais

nepilda šo lūgumu vai ja trešās valsts valstspiederīgā nekavējoša izceļošana ir vajadzīga sabiedriskās kārtības vai valsts drošības nodrošināšanai, piemēro 1. punktu.

- 35 Saskaņā ar direktīvas 7. panta 4. punktu, ja pastāv bēgšanas iespējamība vai ja likumīgas uzturēšanās pieteikums ir atzīts par nepārprotami nepamatotu vai tā pamatā ir krāpšana, vai arī, ja attiecīgā persona apdraud sabiedrisko kārtību, drošību vai valsts drošību, dalībvalstis var nenoteikt laika posmu brīvprātīgai izceļošanai vai var noteikt laika posmu, kas ir īsāks par septiņām dienām.

Prejudiciāla nolēmuma nepieciešamība

- 36 *Korkein hallinto–oikeus* notiekošajā tiesvedībā jautājums par to, vai Imigrācijas birojs varēja saskaņā ar Atgriešanas direktīvā paredzēto procedūru izraidīt apelācijas sūdzības iesniedzēju uz Krievijas Federāciju un noteikt viņam ieceļošanas aizliegumu, kas piemērojams visā Šengenas zonā, tā vietā, lai ievērotu direktīvā par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, paredzēto procedūru.
- 37 Nav strīda par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam ir Igaunijas izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja trešo valstu valstspiederīgajiem un ka Somijā viņš nav iesniedzis pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai.
- 38 Tālāk nav strīda par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs, pamatojoties uz iepriekš viņam noteiktajiem valsts mēroga ieceļošanas aizliegumiem attiecībā uz Somiju, ieceļošanas Somijā brīdī neatbilda nosacījumam ieceļošanai valstī saskaņā ar Ārvalstnieku likuma 11. panta 1. punkta 4. apakšpunktu.
- 39 Ir arī pierādīts, ka, ņemot vērā apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai un drošībai, apelācijas sūdzības iesniedzējs, ierodoties Somijā, neatbilda nosacījumam ieceļošanai valstī saskaņā ar Ārvalstnieku likuma 11. panta 1. punkta 5. apakšpunktu.
- 40 Imigrācijas birojs uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja uzturēšanās Somijā bija nelikumīga, tāpēc viņa atgriešanai tika piemērota procedūra saskaņā ar Atgriešanas direktīvu, nevis procedūra saskaņā ar direktīvas, par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, 22. panta 3. punktu un 12. pantu. Tā kā tika uzskatīts, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs apdraud sabiedrisko kārtību un drošību, lai gan Igaunija viņam bija izsniegusi pastāvīgās uzturēšanās atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem, viņš tika izraidīts no Eiropas Savienības uz valsti, kuras valstspiederība viņam ir.
- 41 Tiesvedības priekšmets ir jautājuma izvērtēšana, vai situācijā, kurā apelācijas sūdzības iesniedzēja uzturēšanās Somijā bija nelikumīga, apelācijas sūdzības iesniedzēja izraidīšanai no Eiropas Savienības Igaunijas izsniegtās uzturēšanās atļaujas dēļ ir jāpiemēro direktīvā par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas

dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, paredzētā pastiprinātā aizsardzība pret izraidīšanu.

- 42 Saskaņā ar direktīvas par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, 3. panta 1. punktu šī direktīva attiecas uz trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi dzīvo dalībvalsts teritorijā. Direktīvā, pirmkārt, ir noteikti šā statusa piešķiršanas un atsaukšanas nosacījumi un ar šo statusu saistītās tiesības, un, otrkārt, to personu, kurām šis statuss ir piešķirts, uzturēšanās nosacījumi citās dalībvalstīs, kas nav dalībvalsts, kura trešo valstu pilsonim ir piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu. Direktīvas II nodaļa attiecas uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu pirmajā dalībvalstī, bet III nodaļa – uz uzturēšanos citās dalībvalstīs. Saskaņā ar 22. panta 1. punkta c) apakšpunktu, kas ietilpst direktīvas III nodaļā, otrā dalībvalsts var atgriezt personu, kura ir ieguvusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu pirmajā dalībvalstī, ja tā likumīgi nedzīvo otrajā dalībvalstī. Saskaņā ar direktīvas 22. panta 3. punktu otrā dalībvalsts noteiktās situācijās var pieņemt lēmumu par trešās valsts pilsoņa izraidīšanu no Savienības teritorijas saskaņā ar 12. pantā minētajām garantijām.
- 43 No direktīvas normām skaidri neizriet, kā direktīvas 3. panta 1. punkts ir interpretējams šajā situācijā. No vienas puses, apelācijas sūdzības iesniedzēja uzturēšanās Igaunijā ir likumīga, un, pamatojoties uz pastāvīgās uzturēšanās atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem, ko viņam ir izsniegusi Igaunija, viņam ir noteiktas direktīvā precizētas tiesības, tostarp pastiprināta aizsardzība pret izraidīšanu un, ievērojot zināmus nosacījumus, tiesības uzturēties citās dalībvalstīs. No otras puses, apelācijas sūdzības iesniedzējs Somijā nav iesniedzis pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai saskaņā ar šo direktīvu un, ņemot vērā viņam noteikto iecelošanas aizliegumu attiecībā uz Somiju, viņš neatbilda iecelošanas nosacījumiem, kā dēļ viņa uzturēšanās Somijā bija nelikumīga.
- 44 Gadījumā, ja apelācijas sūdzības iesniedzēja izraidīšana ir jāvērtē saskaņā ar direktīvu par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, *Korkein hallinto-oikeus* attiecībā uz direktīvas transponēšanu valsts tiesību aktos norāda sekojošo.
- 45 Normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, kas vajadzīgi, lai izpildītu direktīvas prasības, bija jāstājas spēkā vēlākais līdz 2006. gada 23. janvārim. Ārvalstnieku likuma 149. panta 4. punkts saskaņā ar tā formulējumu attiecas tikai uz ārvalstniekiem, kuriem Somijā ir izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja trešo valstu valstspiederīgajiem. Ārvalstnieku likumā nav paredzēta īpaša procedūra saskaņā ar direktīvas par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, 22. panta 3. punktu, saskaņā ar kuru trešo valstu pilsonis, kuram cita dalībvalsts ir piešķirusi pastāvīgās uzturēšanās atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem, no Somijas tiek izraidīts ārpus Eiropas Savienības.
- 46 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas pastāvīgo judikatūru visos gadījumos, kuros kādas direktīvas normas attiecībā uz to saturu šķiet beznosacījuma un pietiekami precīzas, privātpersonām ir pamats uz tām atsaukties valsts tiesās, vērsties pret

dalībvalsti vai nu, ja tā noteiktajā termiņā nav transponējusi direktīvu valsts tiesībās, vai, ja tā to ir transponējusi nepareizi.

- 47 *Korkein hallinto–oikeus* arī jautā, vai minētās direktīvas 12. panta 1. un 3. punkts un 22. panta 3. punkts attiecībā uz to saturu ir beznosacījumu un pietiekami precīzi tā, lai trešās valsts valstspiederīgais varētu uz tiem atsaukties, vēršoties pret dalībvalsti.
- 48 *Korkein hallinto–oikeus* apelācijas sūdzības iesniedzējam un Imigrācijas birojam deva iespēju iesniegt savus apsvērumus saistībā ar lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu projektu.

***Korkein hallinto–oikeus* lēmums**

- 49 *Korkein hallinto–oikeus* nolēma apturēt tiesvedību un saskaņā ar LESD 267. pantu iesniegt Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieciešams, lai atrisinātu *Korkein hallinto–oikeus* izskatāmo lietu.

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai Direktīva 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, ir piemērojama, izraidojot no Eiropas Savienības teritorijas personu, kura ir ieceļojusi dalībvalsts teritorijā laikā, kurā bija spēkā pret viņu noteikts ieceļošanas aizliegums, un kuras uzturēšanās dalībvalstī tādējādi bija nelikumīga saskaņā ar valsts tiesību aktiem, un kura šajā dalībvalstī nav pieprasījusi uzturēšanās atļauju, ja šai personai citā dalībvalstī ir izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja trešo valstu valstspiederīgajiem?

Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša:

2) Vai Direktīvas 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, 12. panta 1. un 3. punkts un 22. panta 3. punkts attiecībā uz to saturu ir beznosacījumu un pietiekami precīzi tā, lai trešās valsts valstspiederīgais attiecībā pret dalībvalsti varētu uz tiem atsaukties?

[..]